

Sygn. akt II CZ 56/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi B. A.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w P.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu

Apelacyjnego z dnia 9 grudnia 2010r., po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w
Izbie Cywilnej

w dniu 17 września 2015 r.,

zażalenia B. A.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 11 lutego 2015 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2015 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę B. A. o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie z powództwa B. A. przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego w P. o zapłatę.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 11 lutego 2015 r. Sąd Apelacyjny wskazał, że skarga powoda nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia (art. 410 k.p.c.). Zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie zachodziły wskazane przez skarżącego podstawy wznowienia postępowania określone w art. 403 § 2 i 3 k.p.c. Sąd uznał, że skarżący, powołując jako nowe środki dowodowe dokumenty dotyczące budowy domu Rolnika w M., nie sprecyzował, w jaki sposób uwzględnienie tych dokumentów mogłoby wpłynąć na zmianę dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych i w konsekwencji – na jej rozstrzygnięcie. Zwrócił też uwagę, że skarżący wskazał jedynie, że w dniu 25 października 2014 r. uzyskał dostęp do powołanych dokumentów, nie zostało natomiast stwierdzone, że nie miał o nich wiedzy, w chwili gdy toczyło się postępowanie. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie było też możliwe wznowienie postępowania na podstawie art. 403 § 1 k.p.c., albowiem nie można żądać wznowienia postępowania na tej podstawie, że wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym, gdy zarzut fałszu dokumentu był zgłoszony w dotychczasowym postępowaniu i został przez sąd uznany za bezzasadny.

W zażaleniu na to postanowienie skarżący zarzucił naruszenie art. 410 § 1 k.p.c. oraz art. 403 § 1 i 2 k.p.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w celu rozpoznania skargi o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 410 § 1 zd. 1 k.p.c. sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że ustalenie na etapie wstępnego badania skargi o wznowienie postępowania, czy skarga opiera się na ustawowej przesłance, powinno zostać dokonane na podstawie twierdzeń zawartych w skardze; wstępne badanie skargi nie obejmuje oceny, czy wskazana

podstawa jest uzasadniona, ponieważ należy to do zakresu merytorycznego rozstrzygnięcia skargi (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 stycznia 2006 r.; II CZ 121/05, niepubl.; z dnia 15 grudnia 2011 r., II CZ 123/11, niepubl.; z dnia 8 maja 2015 r., III CZ 17/15; niepubl.). Sąd Apelacyjny uznał, że skarżący, powołując dokumenty dotyczące budowy domu rolnika w M. (protokoły z dnia 9 grudnia 1980 r. i 24 listopada 1987 r.), nie wyjaśnił, w jakim zakresie mogą one zmienić podstawę orzekania, tym samym wpłynąć na wynik sprawy. Zdaniem Sądu, brak precyzyjnego wyjaśnienia przesądza o niemożliwości domagania się wznowienia postępowania.

Hipoteza art. 410 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., w części dotyczącej nieoparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia jako przesłance jej odrzucenia, nie jest tożsama z merytoryczną weryfikacją restytucyjnej podstawy skargi z art. 403 § 2 k.p.c. Odrzucenie skargi na posiedzeniu niejawnym stanowi tylko orzeczenie formalne i stąd nie może dotyczyć badania, czy wykryta okoliczność faktyczna lub środek dowodowy mogły mieć wpływ na wynik sprawy. Jeżeli więc strona wskazuje taką podstawę, to podlega ona ocenie merytorycznej. Przyjęcie skargi do rozpoznania - a więc jej nieodrzućenie, co też może nastąpić w dalszym postępowaniu - nie zależy od stwierdzenia, że nowy dowód ma moc zmiany ustaleń i rozstrzygnięcia w poprzedniej sprawie, ale że istniał przed jej zakończeniem i strona nie mogła go wcześniej powołać. Odrzucenie skargi mogłoby więc nastąpić, gdyby nie była ona oparta na ustawowej podstawie wznowienia.

W związku z podniesieniem przez Sąd Apelacyjny wątpliwości dotyczących wcześniejszej wiedzy powoda o istnieniu dokumentów, na które powołuje się w skardze o wznowienie postępowania, trzeba uwzględnić, że odrzucenie skargi o wznowienie postępowania dlatego, że wskazana w skardze podstawa wznowienia nie występuje, jest możliwe jedynie wtedy, gdy nie zachodzą w tym względzie żadne wątpliwości (por. zwł. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 38/12, niepubl.; z dnia 14 stycznia 2015 r., I CZ 110/14, niepubl.; z dnia 20 marca 2015 r., II CZ 93/14, niepubl.). Jeżeli zaś takie wątpliwości występują, ocena przez sąd dopuszczalności wznowienia obejmująca także dopuszczalność powołania jako podstawy wznowienia określonych okoliczności i dowodów powinna być stosownie do treści art. 410 § 2 k.p.c.

poprzedzona wezwaniem skarżącego do uprawdopodobnienia okoliczności to stwierdzających. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 października 2008 r., II CZ 74/08, niepubl.; z dnia 8 maja 2013 r., I CZ 3/13, niepubl.; z dnia 21 lutego 2013 r., sygn. akt IV CZ 179/12 niepubl.; z dnia 23 lipca 2014 r. V CZ 46/14 niepubl.).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak wyżej na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

kc